

PIERRE MARIVAUX: Hra lásky a náhody a Ostrov otroků

- Překlad Jan O. Fischer, SNKLU, Praha, 1963, vyd. 1.
- 1725 – Ostrov otroků, 1730 – Hra lásky a náhody
- Některé komedie otevřeně kritizují a odsuzují mravy panující ve vznešené, uhlažené společnosti

Hra lásky a náhody

- 3 akty, přechod mezi rokokovou dramatikou šlechtickou a sentimentální dramatikou měšťanskou
- Jemná psychologická veselohra, lehký humor, vtipná lyričnost
- Proti osvícenským myšlenkám
- Psychologická plnost, půvab
- Zákl. téma: vzájemné poznání budoucích manželů, zkouška upřímného citu uprostřed světa banálních galantností – toto téma se vrací v dalších hrách v různých variacích
- Styl rozverného žertování, mravoličná kritika
- Autorovy hry nesměřují k odhalení společenských zlořádů
- Detailní sledování milostné psychologie
- Otázka mesaliance, ač jen domnělá
- Stavovské předsudky, sociální a majetková nerovnost ve většině milostně psych. Komedii stojí v pozadí hrdosti, ješitnosti, nedůvěry a obav hrdinů
- Citové vztahy – čistota, opravdovost
- Zájem ve sledování a líčení současných mravů až k oblasti citového života, psychologii dvoření a milostných vztahů
- Psychologické hry o rodící se, často neujasněné a hrdiny potlačované lásce
- Motiv maskování a převleku převzato z comedie dell'arte – vytváří prostor pro uplatnění komických charakterů a situací
- Rokokový dialog nesen v jiskřivě duchaplném tónu, v elegantně vytříbené galantnosti lichotného dvoření (MARIVAUX) kontrast s trefnou, jadrnou mluvou sluhů a humor pramenící z nápodoby vysokého stylu (Harlekýn jako Dorant)
- Lásce přiznána hluboká citová vážnost x proti rokokovému stylu
- Opravdovost a upřímnost citu je podrobována zkoušce → v tom se vymyká rokokové literatuře, má sentimentální prvky pozdější měšťanské dramatiky
- Stylově hra ovlivnila celou vlnu francouzské salónní konverzační veselohru 19.stol.
- **Téma:** nerovnost společenského postavení a nesmyslnosti striktního rozdělení společnosti do vrstev – příběhy lásky, která si razí cestu navzdory společenské nerovnosti
- Autor odporuje klasicistnímu kultu rozumu a přesného třídění, nadřazování soukromým záležitostem – lásce a manželství
- Silvia miluje, ačkoli ví o společenské nerovnosti – proto si lásku nepřiznává a nedává jí průchod
- Náznak toho, že se soudobým normám musely více podřizovat ženy než muži
- Bití na poplach proti lhostejnosti a absenci citu – autor se bojí lhostejnosti, která plodí odmítání citu

Ostrov otroků

- Parodie salónní společnosti – portrét urozené dámy v podobě služebné – otrokyně Kleanthis – koketa
- Uspořádání společnosti bývalých otroků, v níž vládne spravedlnost a upřímný cit
- Typicky sentimentalistické
- Konec – všeobecné pokání a usmíření
- Rozpor mezi vnějšími způsoby a vnitřním citovým životem postav
- Vnější formy mají mnoho z povrchní salónní galantnosti
- Slabší kresba většiny mužských postav
- Vykreslil nezkřivené city
- Srdečné veselí a komika
- Fraškovité motivy – kámen M. zápletek
- Paralelní příběhy pánů a sluhů
- Postavy sluhů velmi aktivní
- Jazyk – velmi spleťitý, uhlazený, galantní, salónní precioznosti blízkého stylu s obrazně opisovaným vyjadřováním lichotek; jasný, blízký hovorové řeči, nespisovné výrazy, trefná lidová rčení, barvitě obrazy, i venkovský dialekt
-